ეროვნული ბიბლიოთეკა

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ლიტერატურული საქართველო

შაბათი, 31 იანვარი, 1942 წ. | საქართველოს საბჭოთა მწერლების კავშირის ყოველკვირეული ორგანო | № 5 (216). ფასი 30 კაპ.

საბჭოთა ქვეყნის ახალგაზრდა პატრიოტები

ყოველი კლასი, ყოველი სოციალური ფენა სულდგმულობს და ამაყობს თავისი ახალგაზრდა ადამიანით, თავისი ახალი თაობით. მართლაც, თუ კლასი აღმავალია, თუ იგი ახლად გამოდის ისტორიის ასპარეზზე, მაშინ მისი ახალგაზრდა ადამიანი, მისი ახალი თაობა, როგორც წესი, ანსახიერებს ახალი კლასის საუკეთესო იდეურ-მორალურ თვისებებს. თავის დროზე ბურჟუაზიამ, როცა იგი სოციალურად და პოლიტიკურად პროგრესიული იყო, წარმოშვა მრავალი ღირსებით დაჯილდოებული ახალგაზრდა ადამიანი, ხოლო მხატვრულმა ლიტერატურამ აღბეჭდა და უკვდავჰყო იგი.

მუშათა კლასს ახლო ისტორიულ წარსულში ჰყავდა და ჰყავს თავისი ახალგაზრდა ადამიანი, რომელითაც იგი ამაყობდა და ამაყობს. მუშათა კლასის ახალგაზრდა ადამიანის თვისებები გამომუშავდა ექსპლოატატორებთან და დამპყრობელებთან მწვავე კლასობრივ და ეროვნულ-გამანთავისუფლებელ ბრძოლებში. ეს თვისებებია: თავდადება თავისი კლასის, თავისი ხალხისა და სამშობლოს ინტერესებისათვის, თავგანწირვა და სიკვდილის არად ჩაგდება, როცა ამას მოითხოვს სამშობლოსა და ხალხის ბედნიერება, განუზომელი პატივისცემა და სიყვარული თავისი ხალხის სახელოვანი წარსულისადმი, დაუცხრომელი სიძულვილი ხალხის მტრებისადმი, მოუდრეკელი ნებისყოფა და სიმტკიცე თავისი იდეალებისათვის ბრძოლაში, ცოდნისა და კულტურის დაუფლების წყურვილი, მეგობრობის გრძნობა, თვმდაბლობა სამშობლოსა და ხალხის წინაშე გაწეული თავისი ღვაწლისა და დამსახურების შეფასებაში და სხვა. მუშათა კლასის საუკეთესო შვილების ეს მაღალი თვისებები თავისი ცხოვრებითა და მოღვაწეობით ყველაზე მკვეთრად და მკაფიოდ გვიჩვენეს მარქსმა და ენგელსმა, ლენინმა და სტალინმა, ძერჟინსკიმ და სერგეი კიროვმა, სვერდლოვმა და სერგო ორჯონიკიძემ და ლენინ-სტალინის პარტიის სხვა მრავალმა დიდმა მოღვაწემ. ამ დიდ მებრძოლთა სახელოვან გმირულ ტრადიციებზე იზრდებოდა და იზრდება საბჭოთა ქვეყნის ახალი თაობა. ჩვენს საბჭოთა ლიტერატურაში უკვე აღიბეჭდა და გამოიკვეთა ტიპი ახალგაზრდა საბჭოთა ადამიანისა. ყველაზე მკვეთრ და დაუვიწყარ სახეს წარმოადგენს ნ. ოსტროვსკის რომანის „როგორ იწრთობოდა ფოლადის“ გმირი პავლე კორჩაგინი. განუზომელი როლი ითამაშა პავლე კორჩაგინის სახემ საბჭოთა ქვეყნის ახალგაზრდა ადამიანის იდეურ-მორალურ აღზრდაში, იგი გადაიქცა საბჭოთა ახალგაზრდობის იდეალად და მის მისაბაძ გმირად.

მშვიდობიანი მშენებლობის პერიოდში, ბოლშევიკური პარტიის ტრადიციებზე აღზრდილი ჩვენი ახალგაზრდობა, რომელსაც წინ ედგა პავლე კორჩაგინის წარმტაცი ცხოვრება, დაუცხრომელი ენტუზიზმით აშენებდა სოციალიზმს, ერთსულოვნად და გატაცებით მუშაობდა ქარხნებსა და ფაბრიკებში, რკინიგზებსა და ნავთსადგურებში, კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში. ბოლშევიკური პარტიის მზრუნველობის მეოხებით ჩვენი გამრჯე ახალგაზრდობისათვის მისაწვდომი გახდა ყველაფერი — სწავლა-განათლება, უზრუნველყოფილი მატერიალური მდგომარეობა, საინტერესო სახალისო შრომა, ისეთი ბედნიერი და საამური ცხოვრება, რომლის შესახებაც ბურჟუაზიული ქვეყნების მშრომელ ახალგაზრდობას მხოლოდ ოცნება თუ შეეძლო.

მაგრამ აი გაცოფებული მტერი მოულოდნელად და მზაკვრულად დაესხა თავს ჩვენს სამშობლოს, ცეცხლსა და მახვილს მისცა საბჭოთა ხალხის მიერ, მათ შორის ჩვენი ახალგაზრდობის მიერ აგებული ქალაქები და სოფლები, ქარხნები და კოლმეურნეობები. მრისხანე და ვერაგი მტერი გაჭედილა და მოსპობას ემუქრება მთელს ჩვენს ხალხს და მის ახალ თაობას. და აი ასეთ დროს სამამულო ომის ველზე გასულ ჩვენს ახალგაზრდობას ამოძრავებს მხოლოდ ერთადერთი აზრი და მიზანი — ვერაგი მტრისაგან სამშობლოსა და თავისი მომავლის გადარჩენა. სამამულო ომში მონაწილეობა გახდა საბჭოთა ქვეყნის ახალგაზრდა ადამიანის ცხოვრების აზრი. მტრის მოსპობა და განადგურება, — ასეთია დღეს საბჭოთა ახალგაზრდობის წმინდა დევიზი და იგი მთელი თავისი თავგანწირულებით ემსახურება ამ წმინდა საქმეს. სამამულო ომმა მთელი თავისი სიმკაცრითა და მრისხანებით გამოსცადა ჩვენი ქვეყნის ახალგაზრდა ადამიანები. ომის შვიდმა თვემ ცხადჰყო, რომ ლენინ-სტალინის პარტიამ შესანიშნავი ახალგაზრდობა აღზარდა. ყველგან — ქვეით ჯარსა და კავალერიაში, ავიაციასა და სატანკო ნაწილებში, არტილერიასა და ფლოტში, დიდი სამამულო ომის ყველა უბანზე ახალგაზრდა საბჭოთა ადამიანს ბრძოლის პირველ რიგებში ვხედავთ. ყველგან ის ამჟღავნებს ნამდვილ ვაჟკაცის განსაცვიფრებელ თვისებებს. სიკვდილის არად ჩაგდება, თავგანწირვა სარდლობის მიერ მიცემული დავალების შესრულების დროს გადაიქცა საყოველთაო მასობრივ მოვლენად. თავისი საარაკო თავგანწირულებით კაპიტანი გასტელო გამონაკლისი როდია. გასტელოს სიმამაცე და თავგანწირულება გაიმეორეს ახალგაზრდა მფრინავებმა— ივანოვმა, კოსინოვმა, ჩორნიხმა, გუბინმა, რომლებიც ალმოკიდებული ბომბდამშენებით თავზე დაეცნენ მტრის ბანაკს, თავათ დაიღუპნენ, მაგრამ მტერსაც მუსრი გაავლეს. ასევე მოიქცა ახალგაზრდა წითელფლოტელი ივანე სივკოვი, რომელმაც თავი აიფეთქა და ააფეთქა მის დასატყვევებლად მისული ფაშისტთა მთელი რაზმი. სამშობლოსათვის თავდადებით საამაყო ფურცლები ჩასწერეს სამამულო ომის ისტორიაში ქართველი ხალხის სასიქადულო შვილებმა — ახალგაზრდა პატრიოტებმა პერტახიამ, შალამბერიძემ, გორგიძემ და ბევრმა სხვა ქართველმა ახალგაზრდამ, რომლებმაც თავისი სიცოცხლე სამშობლოს ბედნიერებას ანაცვალეს.

ყოველ დღეს, ყოველ საათს მოაქვს ამბები, რომლებიც ცხადჰყოფენ საბჭოთა ახალგაზრდობის მაღალ საბრძოლო თვისებებს, მოაქვს ამბები, რომელთაგან თვითეული წარმოადგენს შთაგონების დაუშრეტელ წყაროს საბჭოთა ახალგაზრდა ადამიანის განზოგადოებული სახის გამოსაკვეთად. ჩვენი დიადი სამამულო ომი ყოველდღე შობს ახალგაზრდა გმირებს, რომელთა თავგანწირულება ამდიდრებს და შინაარსით ავსებს საბჭოთა ეპოქას, საბჭოთა ადამიანის ცხოვრებას.

იყო დრო, როცა ჩვენი ახალგაზრდა მწერლების ერთი ნაწილი საბჭოთა ხალხის მშვიდობიან აღმშენებლობაში, მის შრომითს სიმამაცეში ვერ სჭვრეტდა ჩვენი ეპოქის ამაღელვებელ რომანტიკას ამიტომ მათ შემოქმედებაში თავი იჩინ- ერთგვარმა ნაღვლიანობამ, სინანულის ერთგვარმა გრძნობამ, იმის გამო, რომ მათ წილად არ ხვდათ ბედნიერება მონაწილენი ყოფილიყვნენ დიდი რევოლუციური-საბარიკადო ბრძოლებისა, საშოქალაქო ომის ეპოპეისა, რომ მათ ბედნიერი ცხოვრება მზამზარეულად, თავიანთი პაპებისა და მამების გმირული ბრძოლის შედეგად მიიღეს. დღეს ჩვენს მწერალს არა რჩება საბაბი ასეთი სინანულისათვის. შეიძლება თამამად ითქვას, რომ მწერალთა არცერთ თაობას ასეთი გრანდიოზული ბრძოლის ეპოქაში არ უცხოვრია, რომ არც ერთი თაობა მწერლებისა არ ყოფილა ასეთი წარმტაცი მასობრივი გმირობის მოწმე.

ჩვენი მწერლობის ამოცანაა—იბრძოლოს და იმუშაოს, იმუშაოს და იბრძოლოს, რათა გახდეს თავისი ეპოქის გმირი ახალგაზრდობის ღირსი, ე. ი. მწერლობამ თავისი აქტიური მონაწილეობით სამამულო ომის გრანდიოზულ ეპოპეაში განიცადოს, გაიზიაროს და ჩასწვდეს საბჭოთა ახალგაზრდობის მასობრივი გმირობის სიღრმესა და სიდიადეს.

კინო-ტრილოგია „ცარიცინი“

გაზეთ „პრავდას“ ალმა-ატიდან ატყობინებენ: ცენტრალურმა გაერთიანებულმა კინო-სტუდიამ დაამთავრა კინო-ტრილოგიის „ცარიცინის“ გადაღება. კინო-ტრილოგიის სცენარი და დადგმა ეკუთვნის სტალინური პრემიის ლაურეატებს — ძმებს ვასილიევებს.

ახალი ფილმი გვიჩვენებს სამოქალაქო ომის ისტორიის შესანიშნავ ფურცლებს — წითელი ცარიცინის დაცვას 1918-1919 წლებში. ფილმი მოგვითხრობს ცარიცინის დაცვის ორგანიზატორების — ამხანაგ სტალინის და ამხანაგ ვოროშილოვის დაძაბულ თავდადებულ მუშაობაზე ამ პერიოდში. ნატურგადაღებები სწარმოებდა იმ ადგილებში, სადაც ნამდვილად ხდებოდა ეს ისტორიული ამბები, — სტალინგრადსა და მის ირგვლივ მდებარე კაზაკურ სტანიცებში.

ამხანაგ სტალინის როლს ასრულებს მიხეილ გელოვანი, ვოროშილოვისას— ნ. ბოგოლიუბოვი, პარხომენკოსას — ნიკაშინი, გენერალ მამონტოვისას — მოხოვსკი, გენერალ ნოსოვიჩისას — გრემინი, კაზაკ პერჩიხინისას — მ. ჟაროვი.

კინო-ტრილოგიის „ცარიცინის“ გაშვება ეკრანზე განზრახულია ამ უახლოეს ორ-სამ კვირაში.

კასიანის ჭყვია

ივანე იოსელიანი

ყოველმხრივ გზადაცარულმა უვაროვმა ამ ბოლო დროს უკანასკნელ იმედს მიაგნო. ეს იყო ღმერთი, რომლის გულის მოგება შეეძლო მხოლოდ მხურვალე ლოცვას.

რუსული ეკლესია პარიზში, სადაც რუსეთიდან გაძევებული ყოფილი მემამულე უვაროვი ცხოვრობდა, არც ისე შორს იყო ქალაქის ცენტრიდან. იმ კვირა დღეს ქედმოხრილმა უვაროვმა მოკრძალებით შესდგა ფეხი საკმევლის სუნით გაჟღენთილ სიჩუმეში. ორი-სამი ნაბიჯი კიდევ და რაღაც ძალამ გააკვავა. ღმერთო კაცთმოყვარეო, მეფის ტახტის ერთგული რუსეთი ისევ ცოცხალია! იცხო უწმინდესი სინოდის პროკურორი და ერთი მოხუცი სენატორი—უცხოეთში სიკვდილის პირველი კანდიდატი. ნუ თუ ამაზეც სამშობლოში დაბრუნების იმედი აქვს!.. აღსავლის კარების წინ ქალები დაინახა... ფოთოლივით დაშეკნარა პეტერბუღელი აფროდიტა, ლილი გაგარინა! ერთს დროს მის სალონში სახელმწიფო ბედი სწყდებოდა... საცოდავი ანნა ტრუსოვა! როგორ შვენის ცრემლები მის ლაბაზ თვალებს, ო, ულმობელო საუკუნეო!..

ამბიონიდან ეპისკოპოსმა საეკლესიური დაარხია და ხმის კანკალით დაიწყო: „კურთხეულ არს“... ყველა პირჯვარს იწერს. უვაროვიც ლოცულობს უხმოდ, თავს აბრალებს და ვედრებით შეჰყურებს საკმევლის ბურუსში გახვეულ ღმერთს, რომელმაც მათთან ერთად დასტოვა ცოდვილი ქვეყანა.

რუსულმა ეკლესიამ ანაზღა, გულმოდგინე ბლოცველი შეიძინა.

პარიზი კი, ბანკირებისა და რანტიების პარიზი, განცხრომას განაგრძობდა. ძველი გამარჯვებით თავბრუდახვეული, ვედარ ამჩნევდა ახალ ომისთვის ჩასაფრებულ მტერს. იქ მრისხანე ტანკებს სპეღნენ, აქ ლორგანუბიგანს და უნაზეს ქოთვილებს ამზადებდნენ. მაყინოს კედლებიდან წითელი საფრთხისაკენ მიეთითებდნენ სისხლის წყურვილით გახელებულ ქვეყანას. მაგრამ ჩტერმა გეზი შესცვალა, პარიზი აიღო და ხალხი მხოლოდ მაშინ მიხვდა, რომ ციხე შიგნიდან გატყდა.

ქალაქს არ უნახავს შიში. იყო მხოლოდ ზიზღი და გრძნობა დიდი სირცხვილისა, რაც ომთაბეში ჩაკეტა ყველა. და როცა შიმშილმა ხალხი ისევ ქუჩებში გამოაფინა, რესპუბლიკას, როგორც უჭირისუფლო მიცვალებულს, არავინ ახსენებდა. დასალუპავად განწირულს, ყველაზე უწინ მთავრობა გაქცეოდა. ოცდაოთხ მინისტრს ბობოლა მოხვლეები და ფინანსისტები გაჰყოლოდნენ. ბევრმა ემიგრანტმაც უშველა თავს. მწუხარე და შურიანი თვალით გაეცალა ისინი უვაროვმა. ის დარჩა ქალაქში, როგორც ფრთამოტეხილი წერო, რომელსაც გაფრენის საშუალება არა ჰქონდა.

როგორ მოხდა, რომ საფრანგეთი—გმირების სამშობლო—ასე უეცრად დაეცა?—ეკითხებოდა თავის თავს შეურაცყოფილი ფრანგი და პასუხს თვითონვე აძლევდა: გაგვყიდეს!

უვაროვსაც ჰქონდა თავისი მწუხარება: ვიტრინები დაცარიელდა, პური გაძვირდა, ყველი და კარაქი არ არის—რა ეშველება!

25 ივნისს ძლიერმა სიცხემ ტროკადეროს ბალში შეიყვანა რაღაც ბედად. შადრევნის წინ იჯდა სკამზე. რაცა შემთხვევით გაიცნო ემიგრანტი ჟურნალისტი, ნამდვილი წინასწარმეტყველი. მან სთქვა: „ტყუილად მოგიწყენიათ, თავადო! ჩვენი ემიგრაციის მზე სწორედ ახლა ამოდის, დაიხსომეთ ეს სიტყვები! ფაშისტები საფრანგეთის დაპყრობით არ დაკმაყოფილდებიან. მათ სურთ დაიმორჩილონ მთელი მსოფლიო და, რა თქმა უნდა, საბჭოთა კავშირიც. ჰხედავთ. რა ელვის სისწრაფით ჩაყლაპეს ევროპის ექვსი სახელმწიფო, სულ რაღაც ორ თვეში! საბჭოეთი ჯერ თვესაც ვერ გაუძლებს. მალე, დიად, სულ მალე დაბრუნდებით ჩვენს სამშობლოს და გიხაროდეთ! წინდაწინ შემიძლიან მოგილოცოთ თქვენი მამულის დაბრუნება“.

უვაროვმა ფეხი ფეხზე შემოდგა, რომ მღელვარებისაგან მუხლებს ცახცახი არ დაეწყოთ.

— ნუ თუ მოგესწრებით? — შეეკითხა შიშშილისაგან მოხაზებული ხმით.

— დარწმუნებული ბრძანდებოდეთ: მე ეს ჯერ კიდევ ოცდაორი წლის წინად ვიწინასწარმეტყველე.

— ო, კეთილი იყოს ჩვენი შეხვედრა! არ ვიცი, რითი გადაგიხადოთ ამ გამხნევებისათვის... ნეტავი თქვენი სახელი და გვარი მაინც ვიცოდე.

— ადვილი საქმეა... ჩემს ფსევდონიმს მთელი ევროპის ემიგრაცია იცნობს... ეგვენი ზანოზა... მშვიდობით ბრძანდებოდეთ!

უვაროვს გული აუჩვილდა. რა ბედნიერებაა! ახალგაზრდა რომ იყოს, ღმერთმანი, აიობენდა იმ ეიფელის კოშკზე და სამასი მეტრის სიმაღლიდან მთელს ქალაქს გადასძახებდა, რომ ემიგრაციის მზე უკვე ამოდის. მაგრამ არა, ამდენი მოთმენის შემდეგ სიდინჯე მართებს. ვინ იცის, კიდევ რამდენ დღეს დაიგვიანებს მზის ამოსვლა.

ამ დღიდან მას ხშირად აღვიძებდა ტკბილი სიზმარი, ვერ შერიგებოდა პარიზელების ზიზღს იმ ხალხის მიმართ, ვინც მას, უვაროვს, დაკარგული სამოთხის დაბრუნებას უქადდა. ამიტომ ხშირად აღებდა თავისი ოთახის ფანჯარას, რომ ცხვირსახოცის ფრიალით მისალმებოდა ქუჩაში ამაყად მიმავალ გერმანიის ჯარის ნაწილებს...

ბედნიერებამ უეცარი თავდასხმა იცის. მონიკას უდიერი მოპყრობით შეურაცხყოფილმა მთელი საღამო ლუქსემბურგის ბაღში გაატარა. სავარძლის საზურგეზე მიყრონობილს მშვიდად ეძინა, როცა ყორნის ფრთების შრიალით მოფრინდა რაღაც, ჩაუჭრილა და გულს ძგერით გამოაღვიძა. თავბრუდასხმულმა იგრძნო, რომ ეს იყო ბედი, რომელმაც მთელი წელიწადი დაიგვიანა.

თვალები მოიფშვნიტა და ქალაქის ყრუ გუგუნს ყური დაუგდო. გაზეთის გამყიდველი გაშმაგებით გარბიან ყველა მიმართულებით და ჰყვირიან.

უვაროვს მუხლები აუცახცახდა. ნუ თუ სჭვნა ატყუებს!

—აქეთ, ჩემო კარგო!—მიაძახა ერთ ახალგაზრდას,—რა მოხდა?

— სენსაცია, ნამდვილი სენსაცია! გერმანიამ საბჭოთა კავშირის საზღვრები გადალახა!.. ხურდა არა გსურთ? დიდი მადლობა!..

უვაროვმა ჰაერი ხარბად ჩაისუნთქა, მიიხედ-მოიხედა და გამოერკვა. არა, ეს სიზმარს არა ჰგავს... ღმერთო, ღმერთო! აღსრულდა! მგონი, ბოლო ეღება უცხოეთში გდებას!

და გაღიმებულმა მიმართა თავის თავს: „ილია არკადიჩ! შენი ფასი ხვალიდანვე აიწევს. მეგობრებიც გაგიჩნდება. ცოლი მუხლებზე დაეცემა და გთხოვს აპატიო. არა, არასოდეს!...“.

ამ გადაწყვეტილებით გაუდგა გზას სასლისაკენ. მაგრამ ქუჩაში ნაყიდმა გაზეთმა სასწაული მოახდინა, სამუდამოდ გაყრილი ცოლქმარი ერთმანეთს შეარიგა და იმ ღამეს ორივეს ერთი საბანი წაასტრა.

სამოქმედო გეგმა ლოგინშივე შეადგინეს. როგორმე უნდა დაახლოვებოდნენ გერმანიის სარდლობის გავლენიან წარმომადგენელს და, უვაროვს აღებისთანავე, გამგზავრების ნებართვა მიეღოთ.

ეს ძნელი საქმე მონიკამ იკისრა. მის კუდიან თვალებს და ოდნავ აბზეკილ ტუჩებს ჯერ კიდევ შერჩენოდათ ის ძალა, რომლის იერიშს ვერავითარი სიმაგრე ვერ უძლებს.

ბედის საცდელად წასული მონიკა მხოლოდ მეორე დღეს ღაღბრუნდა ქმარს, რომელსაც ჭკუიდან შეშლას ცოტა-ღა აკლდა.

— საქმე გავაკეთე, ახლა ბევრი ლაპარაკის თავი არა მაქვს! მოკლედ მოუჭრა საყვედურებით შეხვედრილ ქმარს და საჩქაროდ ტანსაცმელი ძალად მიეარდა...

უვაროვების საიდუმლო მალე გასცდა მათი ოჯახის საზღვრებს. ილია არკადიჩ-ძე უცვ მოაგონდათ მთელი წლობით განდგომილ მეგობრებს.

მახლობელი ნაცნობები ცოლ-ქმარს შერიგებას ულოცავდნენ. ყველა იმ აზრისა იყო, რომ ასეთი ბუზა სიყვარულს ფოლადის სიმტკიცეს ანიჭებს.

ქალებს უკვირდათ ილიას გარეგნობაში მომხდარი ცვლილება. გოცებით აღნიშნავდნენ მის უეცარ გაყმაწვილებას და ცბიერი სიბრალულით მიმართავდნენ მონიკას: „ფრთხილად, ძვირფასო, გაღვიძებულმა ვნებამ ცეცხლი არ წაგიკიდოსო“. უვაროვს ეს სიტყვები ნაძალადევ ღიმილს ჰგვრიდა. პროგრესიული სიდამბლის შორეული ნიშნებით გაფრთხილებულმა ყველაზე უფრო კარგად იცოდა, თუ რა მეხანძრე იყო იგი.

სამგზავროდ მზადება ურჩიეს. რუსეთში ახლა თოვს, საკმაოა თბილი ტანსაცმელიო. „რაც შეიძლება მეტი სურსათი და სასმელები,—დაარიგა ერთმა მეგობარმა,—კარგი პურ-მარილით გზაში ათას დაბრკოლებას გადალახავო“.

ფულის შოვნა არც ისე ადვილი საქმე იყო. ერთმა ყოფილმა მემამულემ მხოლოდ შვიდიათასი ფრანკი ასესხა, მეორემ ხუთიც ძლივს გაიმეტა, მაგრამ ეს არა კმაროდა. დაღარიბილ ილიას ისევ მისი მონიკა მოეშველა მხსნელ ანგელოზად. ამ ეშმაკს ყუთში ათიათასი ფრანკი ჰქონია შენახული და ჯერ-ჯერობით ბრილანტის თვლებით მოჭედილი დიადემა.

22 ოქტომბერს პარიზიდან გასვლის ნებართვა მიიღეს. ნემამულე ილია არკადიჩ-ძე უვაროვს და მის კანონიერ მეუღლეს საბუთის ძალით ეძლეოდათ პარიზიდან რუსეთში დაუბრკოლებლად ჩასვლის და საკუთარ მამულში ცხოვრების უფლება.

მეგობრებმა სადგურამდე მიაცილეს ბედნიერი ცოლ-ქმარი. მატარებელი დაიძრა ბნელში და სამარისებურ სიჩუმეში.

ეს სიჩუმე და წყვდიადი მთელ გზას მიჰყვებოდა.

— ღმერთო ჩემო, ჯოჯოხეთში მოგზაურობას ჰგავს—წამოსცდა მოწყენილ მონიკას, როცა ვერაფერს მიაგნო.

ქმარმა მოთმინება ურჩია.

— თქვენ მოგზაურობთ გერმანიაში და არა ჯოჯოხეთში! — მოისმა მრისხანე ხმა... ორივემ სულისთქმა შესწყვიტა.

დილით მიხვდნენ, რომ ეს იყო გერმანიის არმიის პოლკოვნიკი პაულ რიხტერი. როცა ცოლ-ქმარმა ვაპბედეს და რიხტერი სუზმეზე მიიწვიეს, გამოირკვა, რომ ეს რკინიჯვრიანი ოფიცერი არც იმდენად თავმოყვარე ყოფილა, რამდენადაც ამაყი. გაძღა თუ არა, ადგა და წავიდა, მადლობაც არ უთქვამს.

ბერლინში ნაშუადღევის ოთხ საათზე ჩავიდნენ. ვარშავის მატარებლის გასვლამდე საკმაო დრო ჰქონდათ და მონიკას დაუნებით ქალაქის დათვალიერება გადასწყვიტეს. დიდხანს არ უვლიათ. გადამწვარი სასახლეების ნახვამ და ამრდილივით მოარული ხალხის სიჩუმემ ორივე შეაშინა და სადგურისაკენ დაბრუნდა. აქ ბუფეტების სიცარიელეს ხელოვნური ყვავილები და პლაკატები ჰფარავდათ. მონახეს თავისუფალი მაგიდა და ჩემოდანი გახსნეს, სუფრაზე გაჩნდა ხიზილალა, შეციცარული ყველი, მოხარშული ქათამი, შამპანიური და ორი ქარვისფერი მსხალი. უვაროვს რომ ცოტაოდენი სიფხიზლე გამოეჩინა, ამ საშუხარო შემთხვევას თავიდან აიცდენდნენ. სხვა მაგიდების ირგვლივ ის უთუოდ შენიშნავდა გამორჩეულ ადამიანთა მრისხანე თვალებს.

„საკვირველია!“... „ასეთ არამზადებს ხვრეტენ!“—გაისმა აქა-იქ.

არც ამ ხმებისთვის მოუქცევიათ ყურადღება.

სწორედ იმ დროს, როცა მონიკა ქათმის კუჭტომის წუწნას შეუდგა, მაგიდის წინ უცვ გაჩნდა ვიღაც მრისხანე და ორივეს უბრძანა: „შესწყვიტეთ!“

ბრძანება იქვე შესრულდა...

პოლონეთის დედა-ქალაქს უახლოვდებოდნენ. მონიკას ერთხელ კიდევ გაახსენდა ეს ამბავი და ქმარს ჩურჩულით უთხრა: „იცი, რა მაკვირვებს? რა ხანია მოდგიანართ და ერთი გაღიმებული კაცი არ მინახავს“.

ილიამ ჩურჩულითვე უპასუხა: ეგ ჩვენი საქმე არ არის. ჩვენ უნდა გვიყვარდეს ის ქვეყანა, რომელიც... გესმის?

მესამე დღეს ისინი ვაგონის ფანჯარასთან იდგნენ. უვაროვმა გასწმინდა დაორთქლებული მინა, ცოლს გახედა და უთხრა: „ახლა ჩვენ უკვე რუსეთში ვართ. შვიდი საათის შემდეგ ჩვენი სოფლის სადგურზე ჩამოვსტეფენით“.

მატარებელი ჭშენით მიაპობდა ქარს თოვლით დაფარულ ველებში. ოდნავ წაყინული თოვლი თვალს სჭრიდა. ერთ ნასადგურალზე ორთქლმავალი ათი წუთით შეჩერდა. სადგურიდან ორი-სამი კილომეტრის დაშორებით აოხრებულ სასაფლაოს ჰგავდა ყოფილი ქალაქი. უდაბნოდ ქცეულ სიცარიელეში მხოლოდ აქა-იქ იდგა დალეწილი შენობების უსახურაო კედლები. მალე შოისმა გუგუნი და სადგურს მძიმედ ჩაუარა შემზვედრმა მატარებელმა დაჭრილებით სავსე ვაგონებით. ცოტა ხნის შემდეგ მატარებელი ისევ გააჩერეს. ორთქლმავალს ნელა მოჰყავდა დაშხვრეული ტანკებით და თვითმფრინაველებით დატვირთული ვაგონები. შემდეგ სადგურზე მთელი საათი უცადეს ასეთივე ვაგონების დენას.

—დიდი ბრძოლა ყოფილა!—სთქვა სადგურიდან ვაგონში შემოსულმა მგზავრმა.

დაჭრილების დანახვით შემკრთალმა მონიკამ ფანჯარას თვალი მოაშორა და ქმარს უსაყვედურა: „სასაკლაოზე ხომ არ მიგყავარ, დაგეცადა ბარემ ერთი თვე!“

უვაროვმა პასუხი არ გასცა. ცოლზე არანაკლებ შეშინებული, სიხარულით გაბრუნდებოდა უკან, გვიან რომ არ იყოს. მწარე ფიქრში მყოფ ცოლ-ქმარს კარებიდან მოესმა ახალგაზრდა ოფიცრის სიტყვები. „ო, რა თქმა უნდა, მოსკოვი ახლა თითქმის ჩვენს ხელშია. ჭუჩებში ბრძოლა იმით დამთავრდება, რომ ხვალ-ზეგ კრემლში ვისადილებთ!“.

უვაროვები გამხნევდნენ და მთელი გზა ტკბილ საუბარში გაატარეს. საღამომ მოატანა, როცა ოთხი გატენილი ჩემოდანი სოფლის მიწაზე ფეხი დადგეს. სადგურზე გლეხის ფერდშემხმარი ცხენი იშოვეს, ბარგი აჰკიდეს და გზას გაუდგნენ.

— მალე მივალთ ნეტავი?—იკითხა მგზავრობით დაღლილმა მონიკამ.

— ვნახოთ!—უპასუხა ცხენის პატრონმა,— ორი დღის უკმეელი მყავს.

სადგურიდან სახლამდე ოთხი კილომეტრი იყო. უვაროვმა თვალი მოჰკრა შენობის კოშკს და მონიკას ანიშნა:

— იქანი?

— როგორ არა!—და კაბა, თოვლს რომ არ დაესველებინა, მუხლებს ააცილა.

გლეხმა ულვაშებზე ხელი გადაისვა.

— არ ვიცი,—დაიწყო უვაროვმა,—აიტანს თუ არა ჩემი გული ამ დიდ სიხარულს? მონიკა, გახსოვს ის ორი მაღალი ნაძვი?

— მახსოვს. იქ ჰამაკის გაბმა გვიყვარდა...

ბნელოდა, როცა ეზოში შევიდნენ. საბუთების გულმოდგინეთ გასინჯვის შემდეგ, შტაბის უფროსის ნებართვით, უვაროვებს ცოტა ყოფილი სასახლე დაუთმეს.

ღამე აქაც ჩუმი და უსინათლო იყო. განთიადისას არც ერთ მამალს არ უყივლია.

არასდროს არ ამდგარა ილია ასე ადრე. რა თქმა უნდა, ეს სიმკვირცხლე არ იყო მარტო სიცივის შედეგი. აივნიდან ქმაყოფილებით გადაჰხედა თვალუწვდენ ეზოს, რომელსაც სამხრეთიდან შავი ნაბადივით მოსწოლოდა ფიჭვისა და ნაძვის ტყე.

ჯიბიდან ამოღებული ბინოკლი მოიმარჯვა და ახლა სოფელს გადაჰხედა.

— ეს რა ამბავია?! ჰხედავთ ამ უსინდისოებს, რა სახლები წამოუშიმაეთ!.. ჰმ! რა ენაღვლებოდათ, უვაროვის ტყეები მათი არ იყო! სჩეხეს და სთალეს მორები.

თავი მწარედ ჩაიქნია და დაიმუქრა: „მაცალეთ, ცოტა მაცალეთ და გაჩვენებთ თქვენს სეირს!“..

სოფლიდან ჩამა-ჩუმი არ ისმოდა.

— კი, მაგრამ ეს ხალხი საღ ბრძანდება? ძილი ხომ არ გაუტკბათ? ან იქნებ სამუშაოდ გარეკეს ფრონტის ზურგში?

დილის ჰაერის სუნთქვით ცოცხალსებულმა ეზოში გაისეირნა. ჭიშკართან ის იცნო ამ სოფლის დედაბერმა და პირი აარიდა.

— ბები, ვერ მიცანი?—დაუვაებით ჰკითხა თავადმა.

— ვერა, შვილო. თვალის სინათლე დამაკლდა.

— უვაროვი ვარ, ილია უვაროვი. ამ სასახლის და სოფლების პატრონი. არ გახსოვს ასეთი სახელი?

— ჰე, ჰე, ხსოვნამაც მიღალატა, შვილო. არ მახსოვს.

— სად არიან გლეხები, რომ ვერავის ეხედავ?

— გლეხები?—იკითხა დედაბერმაც და კაბის კალთით მოიწმინდა წყლიან თვალებზე მომდგარი ცრემლები,—გლეხებს ნუღარ იკითხავთ: ზოგი დახოცეს, ზოგმაც ტყეს შეეფარა თავი... ო, რა დღეები ნახეს ჩემმა უბედურმა თვალებმა!

— მირონოვი სად არის, კასიან მირონოვი, ჩემი მელორე?

— მისეის ჰკითხულობთ, შვილო? მიხეი-ჩი საბჭოს თავმჯდომარე იყო. ისიც მოჰკლეს.

დედაბერი წავიდა ჩიფჩიფით და პირჯვრის წერით. მაგრამ ათიოდე ნაბიჯის შემდეგ ისე ცბიერად მიიხედა უკან, რომ ჭკვიანი კაცი ყველაფერს მიხვდებოდა...

უვაროვი დილითვე გაეცნო პოლკის შტაბის უფროსს ოტო ფერინგერს და მის ორ ახალგაზრდა ხელქვეითს. პარიზიდან მოტანილი საბუთი საკმაო აღმოჩნდა იმისათვის, რომ ფერინგერს ამ სოფლის პატრონი თავაზიანად მიეღო. იმდენად ზრდილი ყოფილა, რომ მეუღლის ჯანმრთელობაც ჰკითხა. უვაროვმა მადლობა გადაუხადა ბატონ ოტოს და სამივე სადილად მიიპატიჟა.

მიყვარს გერმანული სიზუსტე!—სტუმრების გასაგონად წამოიძახა უვაროვმა, როცა ნაშუადღევის ხუთ საათზე ნალებით დაშედილი ჭუსლების ტაკაცუნი—მოესმა.—მობრძანდით და გაგვახარეთ თქვენი მოსვლით!—მიესალმა მათ მხიარული მასპინძელი და დარბაზში შეუძღვა.

ეს იყო სამი ქერა, ძვალმსხვილი გერმანელი. გადაჭარბებული სითამამე აშკარად მოწმობდა მათს ტლანქ ბუნებას.

დასხდნენ.

შტაბის უფროსს, ქალების ცნობილ მუსუსს, მეზობელ ოთახიდან მოესმა კაბის შრიალი და ამ ხმის მიხედვით სცადა გამოერკვია: ახალგაზრდაა ის, თუ ხნიერი, მსუქანი თუ გამხდარი. უვაროვის შეკითხვას უგულოდ უპასუხა და, ისევ კაბის საიდუმლობით დაინტერესებულმა გადასწყვიტა: ახალგაზრდაა და მსუქანი, მაგრამ როდესაც კარები გაიღო, ოტო მიხვდა, რომ შესცდა: ქალი თითქმის ხანში შესული და არც თუ მსუქანი აღმოჩნდა, მაგრამ ამ მოქნილ სხეულს ისეთი სახე ამკობდა, რომ მნახველს ხანს ავიწყებდა.

„თავადთა შეწეში ქალებს ხელზე ჰკოცნიან, —გაიფიქრა შტაბის უფროსმა და ეტიკეტიც შეასრულა, მაგრამ ზომიერება ვერ დაიცვა — გადაჭარბა.

ნახევარი საათიც არ გასულა და მონიკა და ოტო სუფრის თავში ისხდნენ ერთმანეთის გვერდით. ოდნავ გამხიარულებულმა ოტომ „ბრუდერშაფტით“ დალევა ისურვა და მონიკას მიმართა. აქაც გადააჭარბა, რაც უვაროვს არ შეუნიშნავს. ის ამ დროს გულუხვად სთავაზობდა სტუმრებს ნაირ-ნაირ საქმელებს. მეათე ჭიქის შემდეგ ოტოს გაახსენდა, რომ ნამდვილი გერმანელია, წმინდა სისხლის არიელი, რომელიც ამ დაპყრობილ კუთხეში ყველა უფლებით არის აღჭურვილი. უცვ მოხვია ხელი მონიკას და... მესამეჯერ გადააჭარბა.

ამის მოთმენა კი შეუძლებელი იყო. უვაროვი წამოდგა, სკამს ხელი დაავლო... განზე გადადგა და ოთახი მიატოვა. უზომოდ აღელვებულს არ ახსოვდა, თუ როგორ მიიხუ

მოუღოდნელი სიხარული

გიორგი კაჭახიძე

1.

გვიან შარაგზით მოვიდა წუხელ,
მოაცილებდნენ ვარსკვლავნი მებრძოლს.
ჭიშკართან მაღლა ახედა მუხებს
და შემდეგ თვალი მოავლო ეზოს.
ფიქრში მყოფივით გარემო დახვდა,
ღამის დუმილში ეძინა სოფელს.
გულისფანცქალით მივიდა სახლთან
და დაუძახა ხმადაბლა მშობლებს.
ახლილში ჩუმი ნაღველიც იყო,
ვით ტბასთან ძეწნა მოწყენით მდგარი.
გამოეღვიძათ ძახილზე შინ მყოფთ,
ახმაურდნენ და გააღეს კარი.
მეომრის ხილვით გაოცდა ყველა,
ენა მუნჯივით დაებათ ლამის.
მოსული სახლში შევიდა ნელა
და თვალზე ეკრა ცრემლების ნამი.
მარცხენა ხელი ეკიდა გულზე,
მოხრილი მკლავი ფარავდა მედალს.
მამა მივიდა, აკოცა შუბლზე
და სიხარულით ატირდა დედა.
და-ძმებმა თვალი გააღეს ფართოდ,
— როგორ გადარჩი, ძამიკო, გვითხარ?
გაჭრა ძილი და ღამეში მარტო
მათი ფანჯარა ბრწყინავდა დიდხანს.

2.

თითქოს ეამბნა ვარსკვლავთა ციმციმს,
თითქოს ეამბნა რიურაზე ფრთოსანს,
ამ დილით მთელმა სოფელმა იცის
ფრონტზე ნაომარ მებრძოლის მოსვლა.
იყოს წყეული მტრებმის სახელი,
იყოს წყეული ომის გაჩენა!
გმირთან მოდიან ჯგუფად მნახველნი
და ულოცავენ მას გადარჩენას.
ის დაჭრილია როგორც ვაჟკაცი,
მტერმა დამფრთხალმა დასჭრა ლაჩრულად,
მაგრამ სიცოცხლე, მარად წარმტაცი,
მკურნალის ხელმა შეუნარჩუნა.
დღეს დაუბრუნდა მშობლიურ სახლკარს,
რომ დაისვენოს, ჯანით განახლდეს...
თუ დაუძახეს, მტერს ისევ დაჭრავს,
განმგმირავ მახვილს ისევ ანახვებს.
მისცემს ძალ-ღონე ბრძოლისთვის ნებას,
ვერ შეაშინებს სიკვდილის ლანდი...
ახლა კი ბუხარს უზის და ჰყვება
მოლვაწე ამბებს, გმირულს და ნამდვილს.
ამბებს ამაღლებს ამბავთა რიგით,
ინთება, როგორც შუქურა ზღვაზე.
დაუწერელ წიგნს კითხულობს იგი,
ვაჟკაცობით და გმირობით სავსეს.
მამა ხმელ შეშას უმატებს ბუხარს,
ზამთრის მშფოთვარე ქარია გარეთ.
შორს ვრცელ ფრონტებზე ქვემეხნი ჰქუხან
და მტრის ზღუდეებს უმსხვრევენ კარებს.

დავით კლდიაშვილის ლექსიკონი

ქუთაისის პედინსტიტუტის ლექტორმა მიხეილ ალავიძემ შეადგინა დავით კლდიაშვილის თხზულებათა ლექსიკონი.

ამ შრომაში თავმოყრილია დავით კლდიაშვილის პროზაში წარმოდგენილი იმერული სიტყვები და გამოთქმები. ეს მასალა პირველად შედის ქართულ ლექსიკოგრაფიაში.

ლექსიკონში მოთავსებულია 500 სიტყვა, ახსნილი, ფრაზებით დასტურებული და შედარებული დღემდის არსებულ ლექსიკონურ წყაროებთან.

ლექსიკონი იბეჭდება პედინსტიტუტის მეცნიერ მუშაკთა შრომების კრებულში.

მხავვრული კრებული სკოლამდელ ბავშვთათვის

საბავშვო ლიტერატურის გამომცემლობას განზრახული აქვს მიმდინარე წელს სკოლამდელი ასაკის ბავშვთათვის გამოსცეს მხატვრული კრებულები, ყოველ კვარტალში თითო კრებული. კრებულში მოთავსებული იქნება ლექსები და მოთხრობები სამამულო ომის გარშემო.

იმისათვის, რომ ეს კრებულები უზრუნველყოფილი იქნენ მაღალი ხარისხის მასალით, მწერალთა კავშირის საბავშვო ლიტერატურის სექციაში 28 იანვარს შესდგა თათბირი, რომელსაც, გარდა საბავშვო მწერლებისა, დაესწრნენ განათლების სახალხო კომისარიატის სკოლამდელი აღზრდის სამმართველოს, საბლიტგამისა და პრესის წარმომადგენლები და საბავშვო ბაღების მუშაკები.

კრებულში მოსათავსებელი მხატვრული მასალის ხასიათისა და თემატიკის გარშემო გაიმართა აზრთა გაცვლა-გამოცვლა, რომელშიაც მონაწილეობა მიიღეს ილია სიხარულიძემ, ნინო ნაკაშიძემ, ან. ღვინიაშვილმა, სიმონ წვერავამ, შ. თაბუკაშვილმა, თუმანიშვილმა, სანეპლიძემ და სხვ.

პირველი კრებულისათვის მასალა უნდა შეგროვდეს არა უგვიანეს 15 თებერვლისა.

საბავშვო ლიტერატურის სექციამ და საბლიტგამმა ამ მუშაობაში უნდა ჩაბან საბავშვო მწერალთა აქტივის გარდა, ჩვენი მოწინავე მწერლებიც, რათა კრებულები მრავალფეროვანი და მაღალხარისხოვანი მასალით შეივსოს.

„კრწანისის გმირები“

მწერალთა კავშირის დრამსექციამ 28 იანვარს მწერალთა კლუბში მოაწყო სანდრო შანშიაშვილის ახალი პიესის „კრწანისის გმირების“ კითხვა.

პიესაში მოცემულია ერეკლე მეორის ეპოქის ის პერიოდი, როცა ქართველი ხალხის შვილებმა კრწანისის მიდამოებში თავიანთი გმირობით თავი ისახელეს სამშობლოს მიწა-წყალზე შემოჭრილი მტრის წინააღმდეგ ბრძოლაში.

პიესის გარშემო გამართულ კამათში მონაწილეობა მიიღეს გ. ქიქოძემ, ი. გრიშაშვილმა, დ. კასრაძემ, რ. ქორჭიამ, ი. ვაკელმა, პ. კეშელავამ, ლ. ქიაჩელმა და შ. დადიანმა, რომლებმაც ერთხმად აღნიშნეს რომ „კრწანისის გმირები“ მეტად დროული პიესაა, თავისი ხასიათით იგი ეხმაურება სამამულო ომს და მაყურებელში აღვივებს გმირობისა და პატრიოტიზმის გრძნობას.

მწერლებმა ხაზგასმით აღნიშნეს პიესაში მრავალი სცენის მაღალმხატვრული ღირსება, ამავე დროს ამხანაგებმა ურჩიეს ავტორს პიესაში შეიტანოს ზოგიერთი შესწორება, უფრო რელიეფური გახადოს პიესის ზოგიერთი პერსონაჟი (მათე, მაია, მეფის ქალი და სხვ.).

ჩვეულებრივი გერმანული ამბავი

დ. ზასლავსკი

სამი ბარათი, რომელიც მოკლულ გერმანელ ჯარისკაცს უნახეს, თითქოს არაფერს ამბობენ ომზე, მათში თითქოს არაფერია ფაშისტურ მხეცობაზე, — ეს არის ბარათები გერმანულ ყოფაზე, ისინი ლაპარაკობენ ჩვეულებრივ ამბავზე, და ეს არის სწორედ საშინელი ამ ბარათებში.

მოკლულ გერმანელ ჯარისკაცს ჰანსი ერქვა. ის ერფურტიდან იყო. იქ დარჩა საცოლე, ქალიშვილი ინგა, რომელსაც ახლახან შესრულებია 19 წელი. ჰანსს და ინგას ძალიან უყვარდათ ერთმანეთი და ომის დამთავრებისთანავე დაქორწინებას აპირებდნენ. ალბათ, ისინი სრულიად ჩვეულებრივი გერმანელი ახალგაზრდები არიან მშრომელთა წრიდან.

აგვისტოს დამდეგს ჰანსმა ფრონტზე მიიღო ბარათი, რომელმაც მას, ეტყობა, მწვავე ტკივილი აგრძნობინა. ინგა იწერებოდა:

„ჩემო საყვარელო ჰანს! მე გეძებ, ვფიქრობ და არ ვიცი, რით დავიწყო, რაზე შევჩერდე... დღეს კომისიაზე ვიყავი. როცა ობერ-ფელდშაისტერს ვკითხე, რას მიპირებთ მეთქი, მითხრა: საკითხი გამორკვეულია, შენ ხომ არც დედა გყავს და არც მამაო. ამის შემდეგ ვცადე დამამალულიყავ, რომ ვერ ვეპოვნე, მაგრამ ვერ მოვახერხე.

გიყვარვარ ისევ თუ არა?

ჰორსტი პირველ აგვისტოდან უფროსი ფელდფებელია. ჰორსტი თავისი ცოლით და ხასით შემამორევს ამ ბინძურ ადგილზე. როცა ამ ბარათს მიიღებ, მე უკვე იქ ვიქნები არ შეშიძლიან გავიქცე ჩემს საყვარელ ერფურტიდან.

კიდევ რა უნდა მოგწერო? მიყვარხარ.

გკოცნი ათასჯერ. შენი ინგა“

მიმოწერიდან სჩანს, რომ ჰანსმა დაუყოვნებლივ მისწერა მამას. ალბათ, სთხოვდა, ჩაერიე ამ საქმეში და იხსენი ინგაო, რომელსაც იძულებითი შვილიანობის შესახებ გამოცემული ფაშისტური კანონის ძალით საგრილებელ პუნქტში გზავნიდნენ. არ ვიცით, სცადა თუ არა ჰანსის მამამ ინგას გადარჩენა. მის ბარათს ჰანსისადმი ჩვენამდე არ მოუღწევია. ყოველ შემთხვევაში ინგამ გაიზიარა მრავალი გერმანელი ქალის ბედი და ჰიტლერული მოიერიშეების მსხვერპლი გახდა. ინგას მეორე წერილი სასოწარკვეთილებითია გამსჭვალული. სხვათა შორის იგი იწერება:

„დღეს ექიმთან ვიყავი ველარ გავძელი. ექიმმა მითხრა, აპენდიციტი კი არა, ვენერიული ავადმყოფობა შეგყრიაო. არ მინდა დავიჯერო.

იმ წუთებში, როცა ამ ბარათს გწერ, მე ძალზე უარესად ვგრძნობ თავს, მაგრამ მაინც დამშვიდებული იყავ, შენი ინგა ცხოველივით ყველაფერს აიტანს.

ჩემი მდგომარეობა საშინელია ლოგინში უნდა ვიწვე. თავი შტკივა. თვალებზე მთლიანად ბინდი მაქვს გადაკრული. გკოცნი ათასჯერ შენი მოყვარული ინგა“.

ჰანსმა უპასუხა თავის საცოლეს, მისწერა: ერთიღა დამრჩენია — ბრძოლის ველზე ვეძებო სიკვდილი. წერილი მივიღე მამისაგან, რომელმაც ყველაფერი გაიგო. მას ებრალება ინგა, მაგრამ მიაჩნია, რომ იგი აღარ შეიძლება პატიოსანი გერმანელის ცოლი გახდეს. ჰანსმა ესეც მისწერა თავის საცოლეს. იგი არ ამტყუნებდა და არაფერს უსაყვედურებდი ინგას.

ჰანსმა, ეტყობა, უდრტვინველად გადაიტანა თავისი უბედურება, ყოველგვარი პროტესტი უსარგებლოდ და უაზროდ ჩასთვალა. ასეთია ყოფა ფაშისტურ გერმანიაში.

ინგა თავის მესამე ბარათში იწერებოდა:

„ჩემი ბრალი არ არის, მაგრამ მე ერთმა უნდა ვაგო პასუხი ყველაფრისათვის. მე არ ვიბრძოლებ და არც სიყვარულს შეგეხვეწები. თუ გრძნობ, რომ მას შემდეგ, რაც მოხდა, შენ მაინც გეყვარები და ცოლად შემირთავ, მაშინ ინიციატივა შენგან უნდა გამომდინარეობდეს. მე ჩემს სიცოცხლეზე მეტად მიყვარხარ.

ახლა თავს საძაგლად ვგრძნობ, მაგრამ შესაძლოა ახლანდელი ტანჯვისათვის მომავალში მაინც ვიყვნეთ ბედნიერნი.

მწერ, აღარ მინდა სიცოცხლეო, ბრძოლის ველზე მინდა დავიღუპოვო. გეხვეწები, ნუ იზამ ამას, შენ რომ მოკვდე, ჩემი ბრალი იქნება. შეგიძლიან მაპატიო ყველაფერი და კვლავ გიყვარდე?“

ამაზე სწყდება მიმოწერა. ჰანსს არ დაუხვევია და არ გადაუყრია თავის საცოლეს ბარათები, ინახავდა მათ სიკვდილამდე. უცნობი გერმანელი ქალიშვილის ეს სამი ბარათი გვიჩვენებს, თუ რად გადააქციეს ფაშისტმა პირუტყვებმა სიყვარული, ქორწინება, ოჯახი გერმანიაში. მათ წაბილწეს ყველაფერი, რასაც კაცობრიობა წმინდად და საპატიოდ სთვლიდა. საშინელია მოგრჩილება, რომლითაც გერმანელები ხვდებიან თავიანთი თავის ძალდატანებით გარდაქმნას ლორებად. ინგას როდი აშფოთებს ის, რაც მის თავზე დატრიალდა. უნებისყოფოდ, როგორც ადამიანურ ღირსებას მოკლებული მონა ქალი, ურიგდება შეგინებასა და შეურაცყოფას. იცის, რომ მის ყვრილს, მის მოწოდებას არავინ გაიგონებს და არავინ მიეშველება. ფელდფებელი ჰორსტი აუპატიურებს მას კანონის ძალით. ინგას სიცოცხლე გათავებულია. ფაშისტურმა ღორმა გაითარეშა მისი ახალგაზრდობის ყვავილნარში და დასტოვა თავისი ბინძური კვალი, და ეს ჩვეულებრივი ამბავია დღევანდელ გერმანიაში. მონურად ემორჩილება ამას, როგორც აუცილებელს, ახალგაზრდა ჯარისკაცი ჰანსი. მისი საცოლე გასთელეს, ნამუსი ახადეს, ცუდი სენით დაუავადეს. ჰანსს ნება არა აქვს ამით აღშფოთდეს, ჰანსს უფლება არა აქვს აშკარად სთქვას თავის მწუხარებაც კი: მას ცუდ გერმანელად ჩასთვლიან.

ქალზე ასეთი ღორული შეხედულებით ფაშისტი არამზადები შემოიჭრნენ ჩვენს ქვეყანაში, სადაც ასე მაღლაა აყვანილი საბჭოთა ქალის ღირსება, სადაც სიწმინდედაა გამოცხადებული მისი სიყვარული, სადაც მოსპობილია ყველა მონური კანონი ქალის შესახებ, სადაც ქალისა და მისი ღირსებისადმი ცინიკური დამოკიდებულება მძიმე დანაშაულს წარმოადგენს. ბინძური ფაშისტური ღორი ბილწავს საბჭოთა ქალს დაპყრობილ რაიონებში.

გერმანელი ქალიშვილის ინგას ბარათები მამხილებელი დოკუმენტებია, რომელნიც ღაღადებენ, რომ ფაშიზმი ძალზე სამში რამ არის, როგორც ავი განუკურნავი სენი. ფაშიზმი მოსპობილ უნდა იქნას, როგორც ასეთი სენი. ევროპა და მთელი ქვეყანა უნდა გაიწმინდოს ამ გადამდებ სენისაგან, ფაშისტურ სიფილისისაგან, ცოცხლად დამპალ ადამიანებისაგან, ფელდფებელ ჰორსტებისაგან. მხოლოდ საფუძვლიანი დეზინფექცია გერმანიისა მისცემს მას შესაძლებლობას კვლავ შევიდეს კულტურულ საზოგადოებაში, ისე, რომ თან არ მიიტანოს ფაშისტური ღორობა.

„საბჭოთა საქართველოს მხატვრები“

ფერწერა, ...